

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ 1287

شماره ثبت 539

دوره دهم - سال سوم

تاریخ چاپ 1397/11/23

یک شوری

طرح اصلاحات پراسنج (پارامتریک) قانون تأمین اجتماعی

کمیسیون‌های ارجاعی

اصلی: اجتماعی

فرعی:

برنامه و بودجه و محاسبات - بهداشت و
درمان - صنایع و معادن

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای 74 نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

براساس اعلام مرکز پژوهش های مجلس:

1- استمرار وضع موجود موجب افزایش هزینه های صندوق های بازنشستگی می گردد در حالی که منابع آن از رشد متناسب برخوردار نمی باشد.

2- اعمال اصلاحات پارامتریک موجب تقویت بنیه مالی و پایداری منابع صندوق های بازنشستگی خواهد شد.

3- با عنایت به متأثر بودن صندوق های بازنشستگی (مستقیم و غیرمستقیم) از فعالیت ها و سیاست های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشور و تغییر مؤلفه های کلان اقتصادی، اجتماعی اعمال اصلاحات اجتناب ناپذیر می باشد.

4- نظام بخشنده بازنشستگی ایران، نبود نهادهای تنظیم گر و ناظر بر سرمایه گذاری صندوق های بازنشستگی، نبود برآورد دقیق از دارایی صندوق ها، بازده پایین صندوق ها و تحمیل قوانین ناسازگار با اصول بیمه ای و نیز تغییرات جمعیتی، اصلاحات را ضروری می نمایند.

5- کاهش ضریب پشتیبانی به واسطه افزایش بسیار زیاد مستمری بگیران و کاهش نرخ ورود بیمه شدگان اصلی، بحران اجتماعی و بحران تأمین سلامت کشور را در پی خواهد داشت.

لذا طرح ذیل تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌شود:

- مصری - ملکشاهی راد - بیرانوندی - محمودزاده - دهقانی فیروزآبادی -
- نیکزادی پناه - سروش - رضا کریمی - قاضی پور - نیازآذری -
- حسینی کیا - محمدیان - علی اکبر کریمی - ملکشاهی - لاهوتی -
- برزگر کلشانی - نانو اکناری - شیویاری - جمالی سوسفی -
- امیر حسنخانی - جعفرزاده ایمن آبادی - بابایی صالح - سعیدی مبارکه -
- تربتی نژاد - گلمرادی - سمیه محمودی - کمالی پور - فرهنگی -
- اصغر سلیمی - دلخوش اباتری - باستانی - کریمی قدوسی - نوروزی -
- وقف چی - اعزازی ملکی - مقصودی - محمودی شاه نشین - بنایی -
- اولادقباد - ابطحی - رنجبرزاده - وحدتی هلان - فرشادان - سلام امینی -
- انارکی محمدی - آزادی خواه - امیرآبادی فراهانی - فلاحتی - مافی -
- عبادی - صفری - ترکی - حسینعلی شهرباری - بیگلری - رضیان -
- احمدی لاشکی - چنارانی - تجری - محمدی (قزوین) -
- محمدی (تهران) - عبدالرضا عزیزی - علیرضا سلیمی - پوربافرانی -
- ظاهری عبده وند - محمد حسینی - محمد اسماعیل سعیدی - عباسی -
- حمداله کریمی - نعمتی - کوچکی نژاد ارم ساداتی - بهمنی - محبوب -
- مختار - خدری

عنوان طرح:

اصلاحات پراسنج (پارامتریک) قانون تأمین اجتماعی

طرح اصلاح تبصره ماده (77) قانون تأمین اجتماعی

تبصره - متوسط حقوق و دستمزد جهت محاسبه مستمری بازنشستگی عبارتست از میانگین ضرائب دستمزدی پنج سال آخر بیمه‌پردازی ضربدر حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار در زمان بازنشستگی.

1- ضریب دستمزدی هر سال از نسبت حقوق و مزایای مشمول کسر حق بیمه فرد به حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار در همان سال به دست می‌آید.

2- از ابتدای سال 1397 هر سال یک‌سال به مدت پنج سال فوق اضافه می‌گردد تا در نهایت به آخرین بیست سال بیمه‌پردازی برسد.

طرح اصلاح تبصره (1) ماده (28) و مواد (75) و بند (3) ماده

(80) قانون تأمین اجتماعی

1- نرخ حق بیمه سهم بیمه‌شده موضوع تبصره (1) ماده (28) قانون تأمین اجتماعی از هفت درصد (7%) حقوق و مزایای مشمول کسر حق بیمه طی دو سال و هر سال به میزان یک درصد (1%) افزایش می‌یابد تا به نه درصد (9%) حقوق و مزایای مشمول کسر حق بیمه بالغ گردد.

2 - بیمه‌شدگانی که حداقل بیست سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته و از کارافتاده کلی شناخته می‌شوند و همچنین بیمه‌شدگانی که به دلیل حوادث غیر ناشی از کار فوت شده و یا از کارافتاده کلی شده و حداقل شش ماه سابقه پرداخت حق بیمه که نود روز آن در شش ماه قبل از وقوع حادثه غیرناشی از کار باشد را دارا هستند، از مستمری با رعایت ماده (111) قانون بهره‌مند می‌شوند.

منابع مورد نیاز از محل افزایش دو درصد (2%) حق بیمه سهم بیمه‌شده تأمین می‌گردد.

طرح اصلاح ماده (76) قانون تأمین اجتماعی

حداقل سابقه پرداخت حق بیمه جهت بازنشستگی وفق بند (1) این ماده هر سال یک‌سال افزایش می‌یابد به نحوی که طی پنج‌سال از بیست سال به بیست و پنج سال برسد.

1 - درخصوص بیمه‌شدگانی که طی دوره پنج‌ساله افزایش سابقه، شرایط سنی بازنشستگی موضوع این بند را احراز می‌نمایند، میزان سابقه

موردنیاز جهت بهره‌مندی از مستمری بازنشستگی معادل سابقه تعیین شده در آن سال خواهد بود.

2 - بیمه‌شدگانی که واجد شرایط سنی بازنشستگی وفق این بند بوده و بین پانزده تا بیست و پنج سال سابقه پرداخت حق بیمه دارند، می‌توانند در صورت درخواست، از مستمری بازنشستگی به نسبت سنوات پرداخت حق بیمه بهره‌مند گردند.

مستمری‌های بازنشستگی که با رعایت حداقل سابقه پرداخت حق بیمه مقرر در بند (1) ماده (76) قانون برقرار می‌گردند در هر حال نباید از حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار کمتر باشد.

اصلاح قانون معافیت از پرداخت حق بیمه سهم کارفرمایی تا میزان (5) نفر کارگر

قانون معافیت از پرداخت سهم کارفرمایی کارگاههای تولیدی، فنی و صنعتی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند مصوب 1361/12/16 به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

از سال 1397 میزان معافیت بیست درصد (20%) حق بیمه سهم کارفرمایی کارگاههای مشمول این قانون طی پنج سال به ترتیب دو درصد (2%)، سه درصد (3%)، چهار درصد (4%)، پنج درصد (5%) و شش درصد (6%) کاهش می‌یابد تا به صفر برسد.

اصلاح قانون بازنشستگی در مشاغل سخت و زیان‌آور

1 - کارفرمایان کلیه کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که تمام یا برخی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذی‌ربط سخت و زیان‌آور اعلام گردیده و یا خواهد گردید مکلفند آن دسته از مشاغل خود را که ماهیتاً سخت و زیان‌آور نبوده و با به‌کارگیری تمهیدات فنی، مهندسی، بهداشتی، ایمنی و غیره، امکان حذف و یا کاهش صفت سخت و زیان‌آوری آن تا رسیدن به سطح استاندارد وجود دارد، از شرایط سخت و زیان‌آوری

خارج نمایند. فهرست سایر گروههای شغلی موضوع این قانون، به پیشنهاد شورای عالی حفاظت فنی و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌گردد.

2- ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون، در صورت تداوم شرایط سخت و زیان‌آوری شغل در زمان بازنشستگی بیمه‌شده، کارفرما مکلف است کلیه هزینه‌های مستمری و حق بیمه ناشی از بازنشستگی زودهنگام و همچنین حق بیمه سنوات ارفاقی را به کسر مبالغ دریافتی بابت چهار درصد (4%) جزء (4) بند (ب) این قانون به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید.

3- درخصوص مشاغلی که ذاتاً سخت و زیان‌آور بوده و صفت سخت و زیان‌آوری آنها قابل حذف نمی‌باشد کارفرما مکلف است صرفاً حق بیمه ناشی از سنوات ارفاقی را به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید.

4- افرادی که حداقل بیست سال متوالی و یا بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان‌آور اشتغال داشته و حق بیمه دوره مربوطه را به سازمان تأمین اجتماعی پرداخته باشند به ازای هر سال سابقه اشتغال و بیمه‌پردازی در مشاغل سخت و زیان‌آور از ارفاق سابقه‌ای بهره‌مند می‌گردند. میزان این ارفاق با توجه به نوع شغل و ماهیت و شرایط آن توسط کمیته‌ای که در سازمان تأمین اجتماعی تشکیل می‌گردد خواهد بود. حداکثر میزان سوابق ارفاقی در مشاغلی که صفت سخت و زیان‌آوری آنها قابل حذف می‌باشد سه‌ماه به ازای هر سال و تا سقف پنج‌سال و درخصوص مشاغلی که صفت سخت و زیان‌آوری آنها قابل حذف نمی‌باشد حداکثر شش‌ماه به ازای هر سال و تا سقف ده‌سال خواهد بود.

5 - حداقل سن بازنشستگی وفق این تبصره، پنجاه‌سال برای مردان و چهل و پنج سال برای زنان و حداکثر مجموع سوابق ارفاقی و سوابق پرداخت حق بیمه سی سال خواهد بود.

6 - اشتغال مجدد بیمه شدگانی که براساس این تبصره بازنشسته می شوند تحت هر عنوان ممنوع بوده و آن دسته از بازنشستگان مشمول که مجدداً به عنوان حقوق بگیر در کارگاهی به کار اشتغال می یابند، ضمن قطع مستمری از استفاده مجدد از این تبصره محروم خواهند شد.

7 - نحوه تعیین سوابق ارفاقی براساس مشاغل، اعضای کمیته تشخیص مشاغل و ضمانت های اجرائی نحوه ایمن سازی کارگاهها و سایر موارد بر اساس آیین نامه ای خواهد بود که حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از تصویب قانون به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان برنامه و بودجه کشور به تصویب هیأت وزیران می رسد.

اصلاح قانون بیمه کارگران ساختمانی

ماده (5) قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب 1393/9/16 به شرح زیر اصلاح می گردد:

نرخ حق بیمه سهم کارفرمایی این قانون از محل درصدی از حداقل دستمزد به ازای هر متر مربع ساختمان تعیین می گردد که بر مبنای ارزش معاملاتی املاک، طبقات، مناطق شهری و روستایی و با در نظر گرفتن ضریب محرومیت و نیز از محل افزایش ده درصدی (10%) حق الثبت نقل و انتقال املاک طبق آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به تصویب هیأت وزیران می رسد. در هر صورت نرخ حق بیمه با توجه به شاخصهای ذکر شده نباید بیش از سه و نیم درصد (3/5%) حداقل دستمزد و مصوب شورای عالی کار به ازای هر پانصد و بیست (520) مترمربع باشد.

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (4)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر

معاونت قوانین در مورد طرح اصلاح پراسنج (پارامتریک) قانون تأمین

اجتماعی تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (2) و (4) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم:

ماده 130 - C قبلاً تقدیم نشده است.

- E قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در E مجلس / E کمیسیون (موضوع اصل 85 قانون اساسی) رد شده و اینک:

E با تغییر اساسی
E با تقاضای کتبی 50 نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

E پیش از انقضاء شش ماه
E بدون تغییر اساسی

E با انقضاء شش ماه
E با تقاضای کتبی کمتر از 50 نفر از نمایندگان

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس
E می‌باشد.

E نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

E رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی E رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

C رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف - ماده 127 -

اول - حداقل امضاء لازم (15 نفر) C دارد.
E ندارد.

دوم - موضوع و عنوان مشخص E دارد.
C ندارد.

سوم - دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه C دارد.
E ندارد.

چهارم - موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان C دارد.
E ندارد.

ب - ماده 138 - طرح تقدیمی دارای E یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان C ماده واحده مواجهه با ایراد E نمی‌باشد.
C بیش از یک موضوع E مواد متعدد می‌باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.

د دارد، اصل/ اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.

د دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

د دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- طرح تقدیمی با قانون آیین‌نامه داخلی مجلس مغایرت ندارد.

د دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- ماده 140- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.

د نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ج- ماده 181- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی‌شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.

د می‌شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد دو برگ اظهارنظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
د دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- 1- طرح اصلاح تبصره ماده (77) قانون تأمین اجتماعی با حکم مذکور در ماده (82) قانون برنامه ششم توسعه که برقراری مستمری بازنشستگان را برای کلیه بیمه‌شدگان صندوق‌های بازنشستگی بر مبنای میانگین دو سال آخر دریافتی قرار داده است، مغایر می‌باشد و میزان حقوق بازنشستگی را نسبت به زمان اشتغال بیمه‌شده کاهش می‌دهد.
- 2- با توجه به نظریه شماره 96/102/4310 مورخ 1396/11/18 شورای نگهبان درخصوص طرح استفساریه تبصره (2) ماده (76) قانون تأمین اجتماعی اصلاحی مصوب 1380/07/14 که مقرر می‌دارد: «از آنجا که اجزاء (1) و (3) و بند (ب) تبصره (2) ماده (76) قانون تأمین اجتماعی، مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام است عموم این تفسیر نسبت به بندهای مذکور مغایر اصل یکصد و دوازدهم (112) قانون اساسی است، تفسیر آن نسبت به این اجزاء برعهده مرجع مرقوم می‌باشد». بنابراین بند (4) این طرح که مدت معتابهی از آن گذشته است همچنان مشمول ایراد شورای نگهبان قرار دارد.
- 3- هر چند عنوان طرح اصلاح قانون تأمین اجتماعی می‌باشد، اما در این طرح به اصلاح قوانین دیگر نیز پرداخته است. ضمناً استفاده از واژه «پارامتریک» در عنوان مغایر اصول نگارش متون قانونی است.
- 4- اصلاح چند قانون درخصوص موضوع بازنشستگی ضمن یک طرح خلاف سیاست‌های تقیحی مجلس شورای اسلامی است.
- 5- طرح حاوی موضوعات متعددی است و باید در قالب مواد چندگانه تقدیم گردد.
- 6- در متن طرح آیین نگارش متون قانونی رعایت نگردیده است و مواد اصلاحی باید به ترتیب شماره مواد ذکر شوند.
- 7- قسمت نخست طرح:
  - الف- باید در ابتدای متن چنین درج شود:
ماده 1- تبصره ماده (77) قانون تأمین اجتماعی مصوب 1354/4/3 با اصلاحات و الحاقات بعدی به شرح زیر اصلاح می‌شود.
  - ب- بندهای (1) و (2) از جمله شقوق ذیل تبصره پیشنهادی نیستند بلکه توضیحات تکمیلی هستند که باید در ادامه متن تبصره درج شوند.
  - ج- بند (2) از این جهت مورد ابهام است که آیا حکم بند مخصوص هر بیمه‌شده است یا قاعده‌ای عام است، آیا نسبت به موارد گذشته نیز تسری می‌یابد یا خیر.
- 8- قسمت دوم طرح:
  - الف- به نظر می‌رسد بند (1) مربوط به اصلاح تبصره (1) ماده (28) و بند (2) مربوط به اصلاح ماده (75) قانون تأمین اجتماعی است ولی تکلیف بند (3) ماده (80) قانون تأمین اجتماعی

تعیین نشده است.

ب- در ابتدای بند (1) عبارت زیر اضافه شود:

- متن زیر به تبصره (1) ماده (28) قانون الحاق می‌گردد:

نرخ حق بیمه سهم بیمه‌شده موضوع این تبصره از هفت درصد...

ج- تبصره (1) ماده (28) راجع به حق بیمه سهم کارفرماست، در حالی که طرح درخصوص اصل حق بیمه است.

د- در ابتدای بند (2)، عبارت زیر اضافه شود:

ماده (75) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود.

ه- در بند (2) تکلیف تبصره ماده (75) روشن نشده است.

9- قسمت سوم طرح:

الف- اصلاح ماده (76) به صورت کلی آمده حال آنکه به نظر می‌رسد طرح درصدد اصلاح بند

(1) ماده (76) قانون تأمین اجتماعی است لذا باید چنین مطرح شود:

بند (1) ماده (76) قانون اصلاح و دو تبصره به آن الحاق می‌شود.

ب- بندهای (1) و (2) به صورت تبصره ذیل بند اصلی قرار بگیرند.

10- قسمت چهارم طرح:

الف- عنوان قانون اصلاحی باید به صورت کامل درج شود:

قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج کارگر دارند مصوب

1361/12/16

ب- با توجه به متن پیشنهادی باید متن به صورت الحاق یک بند یا تبصره به قانون فوق مطرح

گردد.

11- قسمت پنجم طرح:

الف- در این قسمت ابهام وجود دارد که آیا اصلاح مربوط به قانون «نحوه بازنشستگی جانبازان

انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور مصوب

1367/9/1» است یا مقصود تبصره (2) ماده (76) قانون تأمین اجتماعی است. با توجه به متن

طرح مورد اخیر محتمل است.

ب- مقصود از عبارت «جزء (4) بند (ب)» مندرج در بند (2) روشن نیست.

ج- مقصود از عبارت «این تبصره» مندرج در بندهای (5) و (6) باید روشن گردد.

د- قسمت آخر بند (6) درخصوص قطع مستمری خلاف اصل رعایت حقوق مکتسبه افراد است.

12- قسمت ششم طرح:

- به نظر می‌رسد مقصود طراح محترم اصلاح کل ماده (5) نبوده است لذا متن مورد نظر باید در

قالب الحاق بند یا تبصره‌ای به ماده مذکور عنوان گردد.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (1) و (3) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض ✘ وجود ندارد.

✔ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط ✘ وجود ندارد.

✔ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع ✔ لازم است.
✘ لازم نیست.

تعداد دوازده برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف - نظر اداره کل

- 1- طرح به لحاظ اصول نگارشی دارای ایراد است، پیشنهاد می گردد اصلاح گردد.
- 2- اصلاح قوانین متعدد در ضمن یک طرح خلاف اصول تنقیحی است.

ب - سوابق قانونی

جدول سوابق قانونی طرح اصلاحات پراسنج (پارامتریک) قانون تأمین اجتماعی

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد
1	قانون تأمین اجتماعی با اصلاحات و الحاقات بعدی	1354/04/03	75-28- 77-76- 111-80
2	قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند با اصلاحات و الحاقات بعدی	1361/12/16	ماده واحده
3	قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی با اصلاحات و الحاقات بعدی	1386/08/09	کل مواد
4	قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور با اصلاحات و الحاقات بعدی	1367/09/01	کل مواد
5	قانون برنامه پنجساله ششم توسعه	1395/12/14	بند ح ماده 87
6	قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران با اصلاحات و الحاقات بعدی	1386/04/03	ماده 37

قانون تأمین اجتماعی مصوب 1354/04/03 با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده 28- منابع درآمد سازمان بشرح زیر میباشد:

1- حق بیمه از اول مهرماه تا پایان سال 1354 بمیزان بیست و هشت درصد مزد یا حقوق است که هفت درصد آن بعهده بیمه شده و هجده درصد بعهده کارفرما و سه درصد بوسیله دولت تأمین خواهد شد.

2 - درآمد حاصل از وجوه و ذخایر و اموال سازمان.

3- وجوه حاصل از خسارات و جریمه های نقدی مقرر در این قانون.

4 - کمکها و هدایا.

تبصره 1- از اول سال 1355 حق بیمه سهم کارفرما بیست درصد مزد یا حقوق بیمه شده خواهد بود و با احتساب سهم بیمه شده و کمک دولت کل حق بیمه به سی درصد مزد یا حقوق افزایش مییابد.

تبصره 2- دولت مکلف است حق بیمه سهم خود را بطور یکجا در بودجه سالانه کل کشور منظور و بسازمان پرداخت کند.

تبصره 3- سازمان باید حداقل هر سه سال یکبار امور مالی خود را با اصول محاسبات احتمالی تطبیق و مراتب را به شوراییعالی گزارش دهد.

ماده 75- بیمه شده ای که ظرف ده سال قبل از وقوع حادثه غیر ناشی از کار یا ابتلاء به بیماری حداقل حق بیمه یکسال کار را که متضمن حق بیمه نود روز کار ظرف یکسال قبل از وقوع حادثه یا بیماری منجر به از کار افتادگی باشد پرداخت نموده باشد در صورت از کار افتادگی کلی حق استفاده از مستمری از کار افتادگی کلی غیر ناشی از کار ماهانه را خواهد داشت.

تبصره - محاسبه متوسط دستمزد و مستمری از کار افتادگی موضوع ماده فوق بترتیب مقرر در ماده 70 این قانون و تبصره 2 آن صورت خواهد گرفت.

فصل هفتم - بازنشستگی

ماده 76- مشمولین این قانون در صورت حائز بودن شرایط زیر حق استفاده از مستمری بازنشستگی را خواهند داشت.

1 - حداقل ده سال حق بیمه مقرر را قبل از تاریخ تقاضای بازنشستگی پرداخته باشند.

2 - سن مرد به شصت سال تمام و سن زن به پنجاه و پنج سال تمام رسیده باشد.

تبصره 1 - (اصلاحی 1371/12/16) کسانی که 30 سال تمام کار کرده و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان 50 سال و سن زنان 45 سال تمام باشد می توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند.

تبصره 2 - (اصلاحی 1380/07/14)

الف - کارهای سخت و زیان آور کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار، غیر استاندارد بوده و در اثر اشتغال کارگر تنشی به مراتب بالاتر از ظرفیتهای طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن بوده و بتوان با بکارگیری تمهیدات فنی، مهندسی، بهداشتی و ایمنی و غیره صفت سخت و زیان آور بودن را از آن مشاغل کاهش یا حذف نمود.

1 - کارفرمایان کلیه کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که تمام یا برخی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذی ربط سخت و زیان آور اعلام گردیده یا خواهند گردید، مکلفند ظرف دو سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ایمن سازی عوامل شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استاندارد های مشخص شده در قانون کار و آیین نامه های مربوطه و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام نمایند.

2 - کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی مکلفند قبل از رجوع کارهای سخت و زیان آور به بیمه شدگان، ضمن انجام معاینات پزشکی آنان از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای رجوع داده شده (موضوع ماده 90 قانون تأمین اجتماعی)، نسبت به انجام معاینات دوره ای آنان که حداقل در هر سال نباید کمتر از یک بار باشد، نیز به منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص به هنگام بیماری و پیشگیری از فرسایش جسمی و روحی اقدام نمایند، وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی مکلفند تمهیدات لازم را در انجام این بند توسط کارفرمایان اعمال نمایند.

ب - حمایتها

1 - افرادی که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان آور (مخل سلامت) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند می توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.

2 - در صورتی که بیمه شدگان موضوع این تبصره قبل از رسیدن به سابقه مقرر در این قانون دچار فرسایش جسمی و روحی ناشی از اشتغال در کارهای سخت و زیان آور گردند با تأیید کمیسیونهای پزشکی (موضوع ماده 91 قانون تأمین اجتماعی) با هر میزان سابقه خدمت از مزایای مندرج در این تبصره برخوردار خواهند شد.

3 - در مورد سایر بیمه شدگان حداقل سابقه پرداخت حق بیمه برای استفاده از مستمری بازنشستگی از تاریخ تصویب این قانون هر سال یک سال افزایش خواهد یافت تا آنکه این حداقل به بیست سال تمام برسد.

4 - از تاریخ تصویب این قانون جهت مشمولان این تبصره، چهار درصد (4%) به نرخ حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی افزوده خواهد شد که آن هم در صورت تقاضای

مشمولان قانون، به طور یکجا یا به طور اقساطی توسط کارفرمایان پرداخت خواهد شد.

5 - تشخیص مشاغل سخت و زیان آور و نحوه احراز توالی و تناوب اشتغال، نحوه تشخیص فرسایش جسمی و روحی و سایر موارد مطروحه در این تبصره به موجب آیین نامه ای خواهد بود که حداکثر ظرف چهار ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی و وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

6 - بیمه شدگانی که دارای سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به تاریخ قبل از تاریخ تصویب این قانون باشند می توانند با استفاده از مزایای این قانون درخواست بازنشستگی نمایند در این صورت با احراز شرایط توسط بیمه شده، کارفرمایان مربوطه مکلفند حق بیمه مربوطه و میزان مستمری برقراری را تا احراز شرایط مندرج در تبصره (2) همچنین چهار درصد (4%) میزان مستمری برقراری نسبت به سنوات قبل از تصویب این قانون را یکجا به سازمان 1 - کارفرمایان کلیه کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که تمام یا برخی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذی ربط سخت و زیان آور اعلام گردیده یا خواهند گردید، مکلفند ظرف دو سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ایمن سازی عوامل شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین نامه های مربوطه و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام نمایند.

2 - کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی مکلفند قبل از ارجاع کارهای سخت و زیان آور به بیمه شدگان، ضمن انجام معاینات پزشکی آنان از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای رجوع داده شده (موضوع ماده 90 قانون تأمین اجتماعی)، نسبت به انجام معاینات دوره ای آنان که حداقل در هر سال نباید کمتر از یکبار باشد، نیز به منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص بهنگام بیماری و پیشگیری از فرسایش جسمی و روحی اقدام نمایند، وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی مکلفند تمهیدات لازم را در انجام این بند توسط کارفرمایان اعمال نمایند.

ب - حمایتها

1 - افرادی که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان آور (مخل سلامت) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند می توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.

2 - در صورتی که بیمه شدگان موضوع این تبصره قبل از رسیدن به سابقه مقرر در این قانون دچار فرسایش جسمی و روحی ناشی از اشتغال در کارهای سخت و زیان آور گردند با تأیید کمیسیونهای پزشکی (موضوع ماده 91 قانون تأمین اجتماعی) با هر میزان سابقه خدمت از مزایای مندرج در این تبصره برخوردار خواهند شد.

3 - در مورد سایر بیمه شدگان حداقل سابقه پرداخت حق بیمه برای استفاده از مستمری بازنشستگی از تاریخ تصویب این قانون هر سال یک سال افزایش خواهد یافت تا آنکه این حداقل به بیست سال تمام برسد.

4 - از تاریخ تصویب این قانون جهت مشمولان این تبصره، چهار درصد (4%) به نرخ حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی افزوده خواهد شد که آنهم در صورت تقاضای مشمولان قانون، بطور یکجا یا به طور اقساطی توسط کارفرمایان پرداخت خواهد شد.

5 - تشخیص مشاغل سخت و زیان آور و نحوه احراز توالی و تناوب اشتغال، نحوه تشخیص فرسایش جسمی و روحی و سایر موارد مطروحه در این تبصره به موجب آیین نامه ای خواهد بود که حداکثر ظرف چهار ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی و وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

6 - بیمه شدگانی که دارای سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به تاریخ قبل از تاریخ تصویب این قانون باشند می توانند با استفاده از مزایای این قانون درخواست بازنشستگی نمایند در این صورت با احراز شرایط توسط بیمه شده، کارفرمایان مربوطه مکلفند حق بیمه مربوطه و میزان مستمری برقراری را تا احراز شرایط مندرج در تبصره (2) همچنین چهار درصد (4%) میزان مستمری برقراری نسبت به سنوات قبل از تصویب این قانون را یکجا به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.

بلی، مشمول مزایای تبصره (2) الحاقی به ماده (76) قانون تأمین اجتماعی می شوند. بلی، سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به هر میزان، قبل یا بعد از اشتغال در مشاغل عادی به ازاء هر سال سابقه، یک و نیم (1/5) سال محاسبه خواهد شد. بلی، توالی اشتغال به قوت خود باقی است.

بلی، همانند مشمولان قانون کار مشمول عنوان مشاغل سخت و زیان آور مقرر در بند (الف) تبصره (2) ماده (76) قانون تأمین اجتماعی اصلاحی مصوب 1380/7/14 و اصلاحات بعدی آن بوده و نیز از مزایای قانونی مشاغل سخت و زیان آور برخوردار می شوند.

تبصره 3 - (الحاقی 1371/12/16) بیمه شدگانی دارای 35 سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه باشند می توانند بدون در نظر گرفتن شرط سنی مقرر در قانون تقاضای بازنشستگی نمایند.

تبصره 4 - (الحاقی 1376/07/01) زنان کارگر با داشتن (20) سال سابقه کار و (42) سال سن به شرط پرداخت حق بیمه با (20) روز حقوق می توانند بازنشسته شوند.

ماده 77 - (اصلاحی 1371/12/16) میزان مستمری بازنشستگی عبارتست از یک سی ام متوسط مزد یا حقوق بیمه شده ضربدر سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر آنکه از (30/35) سی و پنجم، سی ام متوسط مزد یا حقوق تجاوز نماید

تبصره - (اصلاحی 1371/12/16) متوسط مزد یا حقوق برای محاسبه مستمری بازنشستگی عبارتست از مجموع مزد یا حقوق بیمه شده که بر اساس آن حق بیمه پرداخت گردیده ظرف آخرین دو سال پرداخت حق بیمه تقسیم بر بیست و چهار.

ماده 80 - بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی در یکی از حالات زیر مستمری بازماندگان دریافت خواهند داشت:

1 - در صورت فوت بیمه شده بازنشسته.

2 - در صورت فوت بیمه شده از کار افتاده کلی مستمری بگیر.

3 - در صورت فوت بیمه شده ای که در ده سال آخر حیات خود، حداقل حق بیمه یک سال کار، مشروط براینکه ظرف آخرین سال حیات حق بیمه 90 روز کار را پرداخت کرده باشد. تبصره 1 - (الحاقی 1376/07/27) بیمه شدگان مشمول قانون تأمین اجتماعی که قبل از تصویب این ماده واحده فوت شده و به هر علت در مورد آنان مستمری برقرار نشده است، حسب مورد مشمول شرایط مقرر در این بند یا تبصره (2) هستند.

تبصره 2 - (الحاقی 1376/07/27) چنانچه بیمه شده فاقد شرایط مقرر در این بند باشد ولی حداقل (20) سال حق بیمه مقرر را قبل از فوت پرداخت کرده باشد، بازماندگان وی از مستمری برخوردار خواهند شد. در تعیین متوسط مزد یا حقوق ماهانه مشمولان این تبصره برای محاسبه میزان مستمری، تبصره ماده (77) قانون تأمین اجتماعی ملاک عمل قرار می گیرد.

تبصره 3 - (اصلاحی 1386/11/20)

1 - در صورت فوت بیمه شده ای که بین ده تا بیست سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد به بازماندگان وی به نسبت سنوات پرداخت حق بیمه بدون الزام به رعایت ماده (111) قانون تأمین اجتماعی و به نسبت سهام مقرر در ماده (83) همان قانون مستمری پرداخت می گردد.

2 - بیمه شده ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می شود چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه او از یک سال تا ده سال باشد به بازماندگان وی در ازاء هر سال سابقه پرداخت حق بیمه غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت به طور یکجا و به نسبت سهام مقرر در ماده (83) قانون تأمین اجتماعی پرداخت می شود. 4 - در مواردی که بیمه شده بر اثر حادثه ناشی از کار یا بیماریهای حرفه ای فوت نماید.

تبصره - (الحاقی 1387/02/18) هرگاه مستمری بگیر بازنشسته یا از کار افتاده به مدت شش ماه مستمری بازنشستگی یا از کارافتادگی کلی خود را مطالبه ننماید، بازماندگان واجد شرایط وی حق دارند موقتاً مستمری و یا حقوق وظیفه قانونی خود را تقاضا و دریافت کنند. در صورتی که معلوم شود شخص مذکور در حال حیات است وضع مستمری او به حالت اول اعاده می گردد. بازنشستگان کلیه صندوقهای بازنشستگی کشور نیز مشمول این تبصره

خواهند بود.

ماده 111- مستمری از کار افتادگی کلی و مستمری بازنشستگی و مجموع مستمری بازماندگان در هر حال نباید از حداقل مزد کارگر عادی کمتر باشد.

قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند

مصوب 1361/12/16 با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده واحده - از آغاز سال 1362 کارفرمایان کلیه کارگاههای تولیدی و صنعتی و فنی که از خدمات دولتی (از قبیل برق، آب، تلفن، راه) استفاده مینمایند تا میزان 5 نفر کارگر از پرداخت حق بیمه سهم کارفرما معاف بوده و از 5 نفر به بالا نسبت به مازاد 5 نفر حق بیمه را خواهند پرداخت.

تبصره 1 - دولت مکلف است هزینه مورد نیاز سال های آتی را در بودجه سال مربوطه پیش بینی و منظور نماید.

تبصره 2 - (اصلاحی 1387/04/08) در مورد کارگاههایی که ظرفیت کاری کمتر از 5 نفر کارگر را دارند، در صورتی که کارفرما افرادی را بدون اشتغال در کارگاه برای استفاده از مزایای این قانون به تأمین اجتماعی بعنوان کارگر معرفی نماید ملزم به پرداخت جریمه ای معادل سه برابر مزایای بهره مند شده از این بابت خواهد بود.

تبصره 3 - کارخانجات، معادن، پیمانکاران، شرکتهای خارجی از شمول این قانون مستثنی هستند.

تبصره 4 - کارفرمایان مشمول قانون تأمین اجتماعی که بعلل بحران مالی قادر به پرداخت حق بیمه معوقه خود نبوده و پرداخت بدهی بصورت یکجا یا طبق ماده 46 قانون تأمین اجتماعی موجب تعطیل یا وقفه کار در کارگاه باشد هیئت مدیره سازمان تأمین اجتماعی میتواند حسب مورد بدهی مذکور را حداکثر تا شصت قسط ماهانه تقسیط نماید.

همچنین هیئت مدیره سازمان میتواند در مورد بخشودگی بدهی معوقه قطعی تا پایان بهمن 1361 کارفرمایانی که بدهی آنان یکصد هزار ریال یا کمتر بوده و قادر به پرداخت آن نباشد اتخاذ تصمیم نمایند.

تبصره 5 - (منسوخه 1387/04/08) آئین نامه اجرائی این قانون جهت تعیین نوع کارگاههای تولیدی، صنعتی و فنی توسط وزارت بهداری از طرف دولت تهیه و توسط هیئت دولت تصویب خواهد رسید.

تبصره 6 - (الحاقی 1367/08/19) در مورد کارفرمایانی که صورت مزد یا حقوق و نیز حق بیمه ماهانه سهم کارگر را تا دو ماه پس از مهلت قانونی ارسال و پرداخت نکنند بخشودگی موضوع این قانون برای آن مدت متفی میشود و مکلف به پرداخت حق بیمه قانونی ماهانه خواهند بود.

تفسیر - علاوه بر اینکه به این نوع نظرخواهی استفسار گفته نمیشود چون ابهامی در فهم قانون نیست که مجلس آنرا تفسیر کند قانون بودجه سال 1363 و 1364 ناسخ ضمنی قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفرکارگر دارند نمیشد لذا این قانون بقوت خود باقی است و دولت موظف است بهر طریق به مضمون آن عمل نماید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و پنج تبصره در جلسه روز دوشنبه شانزدهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و شصت و یک مجلس شورای اسلامی تصویب گردیده و در تاریخ 22/ 12/ 1361 بتأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب 1386/08/09 با اصلاحات

و الحاقات بعدی

ماده 1 - کارگران شاغل در کارهای ساختمانی اعم از ایجاد یا توسعه ساختمان، تجدید بنا، تعمیرات اساسی و یا تخریب مربوط به ساختمان و به ترتیب مندرج در این قانون با نام نویسی و أخذ کد ملی نزد سازمان تأمین اجتماعی بیمه می شوند.

تبصره - کارگران شاغل در کارهای ساختمانی تا زمان تحت پوشش قرار گرفتن به موجب این قانون، کماکان از حیث خدمات مشمول قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب 1352 و اصلاحات بعدی آن هستند و در صورت احراز شرایط از مزایای قانون یاد شده برخوردار خواهند شد.

ماده 2 - کارگران شاغل در کارهای ساختمانی در موارد زیر از شمول این قانون خارج و کماکان تابع قانون تأمین اجتماعی مصوب 1354 و اصلاحات بعدی آن هستند:

1 - وزارتخانه ها، سازمانها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و وابسته به دولت، مؤسسات عمومی غیردولتی، شهرداریها، بانکها و مؤسسات عام المنفعه و نیز کارخانجات دارای پروانه بهره برداری اعم از این که انجام کار را به پیمانکار واگذار نمایند یا رأساً انجام دهند.

2 - در مورد آن دسته از کارهای ساختمانی مشمول این قانون که انجام آنها از طریق انعقاد پیمان به پیمانکار واگذار می شود حق بیمه کارگران پیمانکار براساس ماده (38) قانون تأمین اجتماعی وصول خواهد شد.

ماده 3 - وزارت کار و امور اجتماعی (سازمان آموزش فنی و حرفه ای) موظف است نسبت به فراخوان و آموزش کارگران شاغل در کارهای ساختمانی اقدام و کارت مهارت فنی برای آنها صادر نماید.

تبصره 1 - (اصلاحی 1390/04/08) زمانبندی، شرایط و ترتیب صدور، تمدید، تعلیق و کارت مهارت فنی و نحوه شناسایی کارگران شاغل در کارگاههای ساختمانی موضوع این ماده و اشتغال آنها در طول دوره اعتبار کارت، طبق آئین نامه ای خواهد بود که مشترکاً توسط

وزارتخانه های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، راه و شهرسازی و کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره 2 - کارگران شاغل دارای کارت مهارت فنی معتبر از تاریخ نام نویسی در سازمان تأمین اجتماعی مبتنی بر کد ملی مشمول مقررات این قانون هستند و از تعهدات آن بهره مند خواهند شد.

ماده 4 - تعهدات موضوع این قانون شامل موارد زیر است که به بیمه شده در صورت احراز شرایط ارائه خواهد شد:

الف - حوادث و بیماریها.

ب - غرامت دستمزد.

ج - ازکارافتادگی.

د - بازنشستگی.

ه - فوت.

تبصره - افراد خانواده بیمه شده جهت برخورداری از خدمات موضوع بند (الف) این ماده طبق ماده (58) قانون تأمین اجتماعی و درمورد بازماندگان طبق مواد (81) و (82) قانون یاد شده تعیین می گردند.

ماده 5 - (اصلاحی 1393/09/16) سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت هفت درصد (7%) حق بیمه سهم بیمه شده (از کارگر) و پانزده درصد (15%) مجموع عوارض صدور پروانه (از مالک) نسبت به تداوم پوشش بیمه تمام کارگران ساختمانی اقدام کند. در صورت عدم تأمین منابع لازم جهت گسترش پوشش بیمه ای کارگران با تصویب هیأت وزیران، افزایش سقف مجموع عوارض تا بیست درصد (20%) بلا مانع است.

تبصره 1 - (اصلاحی 1393/09/16) در صورت درخواست متقاضی دریافت پروانه، سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حق بیمه کارگران ساختمانی را بر مبنای حق بیمه سهم کارفرما در زمان صدور پروانه ساختمانی تا مدت سه سال و بدون دریافت سود، تقسیط کند. ترتیب پرداخت حق بیمه از طرف دارنده پروانه به منزله رسید پرداخت حق بیمه و اخذ پروانه است. در هر حال صدور پایان کار منوط به ارائه مفصاحساب می باشد. تأخیر در پرداخت اقساط حق بیمه مشمول جریمه مانند تأخیر پرداخت سایر حق بیمه ها می شود.

تبصره 2 - (اصلاحی 1393/09/16) سازمان تأمین اجتماعی مکلف است گزارش عملکرد خود را هر سه ماه یک بار به کمیسیون های بهداشت و درمان، اجتماعی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

تبصره 3 - (انحاقی 1393/09/16) مراکز دینی از قبیل مساجد و تکایا، حسینیه ها و دارالقرآن ها از پرداخت سهم کارفرما معاف بوده و سهم کارفرما از محل ماده (5) قانون تأمین می شود.

ماده 6 - حق بیمه سهم بیمه شده معادل هفت درصد (7%) دستمزد ماهانه ای خواهد بود که طبق ماده (35) قانون تأمین اجتماعی مصوب 1354 برای کارگران تعیین می شود. تبصره - دولت مکلف است معادل سه درصد (3%) مأخذ کسر حق بیمه موضوع این ماده به عنوان سهم مشارکت خود به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید، همچنین باتوجه به تعداد افراد تحت پوشش، همه ساله با اعلام سازمان تأمین اجتماعی سهم مشارکت خود را در بودجه کل کشور منظور و به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید.

ماده 7 - بیمه شده مکلف است حق بیمه خود را به ترتیبی که سازمان تأمین اجتماعی تعیین می نماید پرداخت نماید.

تبصره - در صورت عدم پرداخت حق بیمه موضوع این قانون، سازمان طبق اختیارات مندرج در قانون تأمین اجتماعی برای وصول حق بیمه اقدام خواهد نمود.

ماده 8 - نقل و انتقال سابقه پرداخت حق بیمه موضوع این قانون فی مابین صندوقهای بیمه و بازنشستگی براساس قوانین مربوط انجام می شود.

ماده 9 - چگونگی استفاده از خدمات درمانی، مدت و شرایط و میزان غرامت دستمزد برای حوادث ناشی از کار، تعیین درصد از کارافتادگی، چگونگی تشخیص حوادث ناشی و غیرناشی از کار، شرایط پرداخت غرامت نقص مقطوع و برقراری مستمری جزئی و کلی، نحوه محاسبه و میزان آن و تغییر درجه از کارافتادگی جزئی و کلی تابع مقررات قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده 10 - مشمولان این قانون در صورت دارا بودن یکی از شرایط زیر می توانند درخواست بازنشستگی نمایند:

- 1 - داشتن حداقل سابقه مقرر در قانون تأمین اجتماعی و شصت سال تمام سن.
  - 2 - داشتن سی و پنج سال کامل سابقه پرداخت حق بیمه.
- تبصره - میزان مستمری بازنشستگی طبق قانون تأمین اجتماعی تعیین می شود. مستمری از کار افتادگی جزئی و کلی، نحوه محاسبه و میزان آن و تغییرات درجه از کارافتادگی جزئی و کلی تابع مقررات قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.
- ماده 11 - شرایط بیمه شده متوفی، بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی، نحوه برقراری مستمری بازماندگان و سهم مستمری هر یک از آنان طبق قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.
- ماده 12 - در صورتی که ثابت شود وقوع حادثه ناشی از کار مستقیماً ناشی از عدم رعایت مقررات حفاظت فنی کارفرما می باشد، سازمان تأمین اجتماعی طبق مقررات این قانون (ماده 66 قانون تأمین اجتماعی و تبصره های آن) هزینه های مربوط را طبق ماده (50) قانون تأمین اجتماعی از کارفرما مطالبه و وصول خواهد نمود.
- ماده 13 - کلیه وزارتخانه ها، دستگاهها، نهادها، شرکتها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت، شهرداریها و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و دستگاههایی که شمول قانون

بر آنها مستلزم ذکر نام است و مراجع صدور پروانه ساختمان مکلف به همکاری با مجریان این قانون می باشند.

ماده 14 - از تاریخ تصویب این قانون آن دسته از مواد قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب 1352 و سایر قوانینی که با این قانون مغایر است لغو می گردد.

قانون فوق مشتمل بر چهارده ماده و نه تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ نهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 16/8/1386 به تأیید شورای نگهبان رسید. / ان

غلامعلی حدادعادل رئیس مجلس شورای اسلامی

قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین

عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب 1367/09/01

با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده واحده - کلیه وزارتخانه ها، شرکتها، مؤسسات دولتی، شهرداریها، بانک ها مؤسسات و شرکتها و سازمانهاییکه شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است می توانند مستخدمین معلول (اعم از جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی، معلولین حوادث ناشی از کار، بیماران ناشی از شرایط خاص کار و معلولین عادی) رسمی یا ثابت یا دارای عناوین مشابه خود را بشرط داشتن حداقل بیست سال تمام سابقه خدمت بر اساس درخواست کتبی آنان و تصویب شورای امور اداری و استخدامی کشور با افزودن سنوات خدمت ارفاقی که مدت آن ذیلاً بر حسب نوع و درجه معلولیت و یا بیماری مشخص گردیده است، به مدت خدمات آنان بدون پرداخت کسور فقط از لحاظ احتساب حقوق بازنشستگی بازنشسته نمایند.

خدمت زائد بر سی سال این افراد قابل محاسبه نبوده و در تعیین حقوق بازنشستگی آنان آخرین حقوق قبل از بازنشستگی مبنای محاسبه قرار می گیرد.

1 - در مورد جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی در درجات بین 20% تا 40% نقص عضو یا اعضاء یا کاهش توانائیاها برای انجام کار حداقل سه و حداکثر شش سال و درجات بین 40% تا آستانه از کارافتادگی کامل حداقل شش و حداکثر ده سال به تناسب درجات فوق به جمع سنوات خدمت مستخدم افزوده میشود. ملاک ارفاق از نظر درجه معلولیت بالاترین میزان معلولیت از آغاز تا زمان بازنشستگی است.

2 - در مورد معلولیتهای مربوط به حوادث ناشی از کار و یا بیماری های ناشی از شرایط خاص کار در درجات بین 20% تا 40% نقص عضو یا اعضاء و یا کاهش توانائیاها برای انجام کار حداقل دو و حداکثر پنج سال و درجات بین 40% تا آستانه از کارافتادگی کامل

حداقل پنج و حداکثر هشت سال به تناوب درجات فوق به جمع سنوات خدمت مستخدم افزوده میشود.

3 - در مورد معلولین عادی که بدلائل غیر ناشی از کار معلول شده اند در درجات بین 20% تا 40% نقص عضو یا اعضاء یا کاهش توانائیها برای انجام کار حداقل دو و حداکثر سه و در درجات بین 40% تا آستانه از کارافتادگی کامل حداقل سه و حداکثر شش سال به تناسب درجات فوق به سوابق خدمت مستخدم اضافه میشود.

تبصره 1 - تشخیص درجه معلولیت جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی بعهدہ کمیسیون پزشکی بنیاد شهید و تشخیص نوع معلولیت و درجات نقص عضو یا اعضاء و یا کاهش توانایی برای انجام کار در مورد افراد مشمول این قانون بعهدہ کمیسیون پزشکی معتمد متشکل از حداقل سه نفر از افراد متخصص بر حسب نوع معلولیت و یا بیماری با معرفی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود و تعیین مدت سنوات ارفاقی بر اساس موارد فوق الذکر با شورای امور اداری و استخدامی کشور میباشد.

تبصره 2 - مستخدمینی که به استناد ماده 79 قانون استخدام کشوری و مقررات مشابه آن در قوانین دستگاههای مذکور در این لایحه از کارافتاده میشوند، حداقل سه سال به سنوات خدمت آنان بدون پرداخت کسور از لحاظ بازنشستگی اضافه خواهد شد و در صورتیکه با ارفاق مذکور، خدمت این قبیل افراد از پانزده سال کمتر شود مدت خدمت آنان پانزده سال منظور خواهد شد.

تبصره 3 - شاغلین مشاغل سخت و زیان آور که وظایف مربوط به شغل آنان باعث بروز ناراحتی های جسمی و روحی میگردد، می توانند با داشتن حداقل بیست سال سابقه خدمت بر اساس درخواست کتبی خود با حداکثر پنج سال ارفاق بازنشسته شوند.

تبصره 4 - آئیننامه اجرائی ماده فوق ظرف 3 ماه با پیشنهاد سازمان امور اداری و استخدامی با همکاری بنیاد شهید و سازمان بهزیستی تهیه و بتصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره 5 - (الحاقی 1383/02/21) جانبازان و آزادگان کارگر مشمول قانون کار و تأمین اجتماعی با لحاظ تبصره (2) ماده (2) قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری مصوب 13/12/1368 مشمول این قانون خواهند بود و مشمول حداقل شرط سنی پنجاه سال با داشتن سی سال سابقه کار نمی باشند.

تبصره 6 - (الحاقی 1383/02/21) پرداخت هزینه های ناشی از اصلاح این قانون اعم از حق بیمه و مستمری قابل پرداخت تا احراز شرایط بازنشستگی و حق بیمه سنوات ارفاقی طبق مقررات در دستگاههای دولتی به عهده دستگاه مربوط و در دستگاههای غیردولتی از جمله دستگاههای مشمول قانون کار به عهده دولت است که با اعلام آن توسط سازمان تأمین اجتماعی اعتبار مربوط طی ردیف جداگانه ای همه ساله در بودجه کل کشور پیش بینی و به حساب سازمان یاد شده پرداخت خواهد شد.

نظر مجلس:

بلی، مشمول مفاد تبصره (6) ذیل ماده واحده قانون مذکور میباشند.
قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و چهار تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه اول آذر ماه یکهزار و سیصد و شصت و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 1367/9/9 به تأیید شورای نگهبان رسیده است.
رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

قانون برنامه پنجساله ششم توسعه

مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴

ماده 87-

ح- ایثارگران و فرزندان شهدا مشمول قوانین، مقررات و ضوابط استخدامی خاص مربوط به خود بوده و کلیه دستگاههای مشمول ماده (2) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران مکلف به انجام آن هستند.

قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران

مصوب ۱۳۸۶/۰۴/۰۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده 37 - (اصلاحی 1395/12/14) کسورات بازنشستگی سهم اسراء، آزادگان و جانبازان و فرزندان شهداء و رزمندگان با حداقل بیست و چهار ماه حضور در جبهه شاغل و حالت اشتغال در دستگاههای موضوع ماده (2) این قانون به شرح تبصره های زیر حسب مورد تأمین و پرداخت می گردد.

تبصره 1 - کلیه دستگاههای اجرائی موظفند از محل اعتبارات مصوب و در قالب تخصیص اعتبار ابلاغی نسبت به تأمین و پرداخت کسورات بازنشستگی سهم اسراء، آزادگان و جانبازان در دستگاه مربوط اقدام نمایند.

تبصره 2 - شرکتهای دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، نهادهای عمومی غیردولتی که از بودجه عمومی دولت استفاده می کنند و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، موظفند از محل هزینه عملیات جاری خود نسبت به پرداخت کسورات بازنشستگی سهم اسراء، آزادگان و جانبازان شاغل و حالت اشتغال در مؤسسات مربوط اقدام نمایند.

تبصره 3 - دولت مکلف است به منظور پرداخت کسورات بازنشستگی سهم اسراء، آزادگان و جانبازان شاغل در بخش غیردولتی مشمول قانون کار و تأمین اجتماعی اعتبار لازم را هر ساله در لوایح بودجه سنواتی کل کشور پیش بینی نموده و در اختیار سازمان تأمین اجتماعی قرار دهد.